

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 21. prosince 2007,

kterým se povoluje odchylka požadovaná Belgií pro region Flandry podle směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

(oznámeno pod číslem K(2007) 6654)

(Pouze nizozemské znění je závazné)

(2008/64/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

statkových hnojivech), byl přijat dne 22. prosince 2006⁽²⁾ a vztahuje se zároveň na požadovanou odchylku.

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na směrnici Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů⁽¹⁾, a zejména na bod 2 třetí pododstavec přílohy III uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Pokud se množství statkových hnojiv, které členský stát zamýšlí použít na hektar za rok, liší od množství stanoveného v první větě druhého pododstavce bodu 2 přílohy III směrnice 91/676/EHS a v bodu 2 písm. a) přílohy III uvedené směrnice, musí být určeno tak, aby neohrozilo dosažení cílů uvedených v článku 1 této směrnice, a musí být zdůvodněno na základě objektivních kritérií, jakými jsou v tomto případě např. dlouhá vegetační období a plodiny s vysokou spotřebou dusíku.
- (2) Belgie předložila Komisi žádost o povolení odchylky podle bodu 2 třetího pododstavce přílohy III směrnice 91/676/EHS pro region Flandry.
- (3) Požadovaná odchylka se týká záměru Belgie povolit ve Flandrech v určitých zemědělských podnicích použití až 250 kg dusíku ze statkových hnojiv na hektar a za rok na pozemcích, na nichž jsou vysety travinné porosty nebo kukuřice, pod kterou se sejí travinné porosty, a použití až 200 kg dusíku ze statkových hnojiv na hektar a za rok na pozemcích, na kterých je vyseta ozimá pšenice, po jejíž sklizni následuje osev pokryvné mezplodiny, nebo řepa.
- (4) Právní předpis, který provádí směrnici 91/676/EHS pro oblast Flandry, „Vyhláška o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů“ (vyhláška o

(5) Vyhláška o statkových hnojivech se vztahuje na celé území Flander.

(6) Tento právní předpis, který provádí směrnici 91/676/EHS, obsahuje omezení pro použití dusíku i fosforu. Použití fosforu prostřednictvím umělých hnojiv je zpravidla zakázáno, pokud není provedena analýza půdy a příslušný orgán nevydá povolení.

(7) Předložené údaje o jakosti vody vykazují sestupný trend průměrné koncentrace dusičnanů v podzemních vodách a průměrné koncentrace živin (včetně fosforu) v povrchových vodách.

(8) Použití dusíku ze statkových hnojiv se v období 1997 až 2005 snížilo ze 162 milionů kg na 122 milionů kg a použití fosforu (P₂O₅) ze statkových hnojiv se ve stejném období snížilo ze 72 milionů kg na 50 milionů kg; v obou případech je to důsledek snížení počtu hospodářských zvířat, použití krmiv s nízkým obsahem živin a zpracování statkových hnojiv. Použití dusíku a fosforu z umělých hnojiv se od roku 1991 snížilo o 44 % a o 82 % a v současnosti činí 57 kg dusíku na hektar a 6 kg fosfátu na hektar.

(9) Z podpůrné dokumentace předložené v oznámení vyplývá, že navrhované množství 250 kg a 200 kg dusíku ze statkových hnojiv na hektar za rok je zdůvodněno na základě objektivních kritérií, jakými jsou např. dlouhá vegetační období a plodiny s vysokou spotřebou dusíku.

(10) Komise po posouzení žádosti zastává názor, že navrhovaná množství 250 kg a 200 kg dusíku ze statkových hnojiv na hektar za rok neohrozí dosažení cílů směrnice 91/676/EHS, budou-li splněny určité přísné podmínky.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 375, 31.12.1991, s. 1. Směrnice ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 (Úř. věst. L 284, 31.10.2003, s. 1).

⁽²⁾ Belgisch Staatsblad, 29.12.2006, s. 76368.

(11) Aby se zabránilo tomu, že povolení požadované odchylky povede k intenzifikaci chovu hospodářských zvířat, měly by příslušné orgány zajistit omezení počtu hospodářských zvířat, která lze chovat na každé farmě (práva na emise živin) v regionu Flandry, podle ustanovení vyhlášky o statkových hnojivech ze dne 22. prosince 2006.

(12) Toto rozhodnutí by mělo být použitelné spolu s druhým akčním programem platným pro region Flandry na období 2007 až 2010 (vyhláška o statkových hnojivech ze dne 22. prosince 2006).

(13) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem Výboru pro dusičnany zřízeného podle článku 9 směrnice 91/676/EHS,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Odchylka požadovaná Belgií pro region Flandry dopisem ze dne 5. října 2007 za účelem povolení vyššího množství statkových hnojiv, než uvádí první věta druhého pododstavce bodu 2 přílohy III směrnice 91/676/EHS a bod 2 písm. a) přílohy III uvedené směrnice, se uděluje za podmínek stanovených v tomto rozhodnutí.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí se použijí tyto definice:

- „farmami“ se rozumí podniky provozující nebo neprovozující chov hospodářských zvířat;
- „pozemkem“ se rozumí jednotlivé pole nebo skupina polí homogenní z hlediska plodin, půdního typu a postupů hnojení;
- „travními porosty“ se rozumí trvalé nebo dočasné travinné porosty (obecně se za dočasné považují pozemky ležící ladem po dobu kratší než čtyři roky);
- „plodinami s vysokou potřebou dusíku a s dlouhým vegetačním obdobím“ se rozumí travinné porosty, kukuřice, pod kterou se před nebo po sklizni seje tráva, která slouží jako pokrývná meziplodina, ozimá pšenice, po jejíž sklizni následuje osev pokrývné meziplodiny, cukrová nebo krmná řepa;
- „pásajícími se hospodářskými zvířaty“ se rozumí skot (s výjimkou jatečných telat), ovce, kozy a koně;
- „úpravou statkových hnojiv“ se rozumí proces fyzikálně-mechanického rozdělení prasečí kejdy na dvě frakce, pevnou a vyčeřenou, který se provádí za účelem lepšího použití a zvýšeného nahrazení dusíku a fosforu;

g) „půdním profilem“ se rozumí vrstva půdy pod povrchem do hloubky 0,90 m, není-li průměrná nejvyšší hladina podzemní vody v menší hloubce; v tom případě je to hloubka průměrné nejvyšší hladiny podzemní vody.

Článek 3

Oblast působnosti

Toto rozhodnutí se použije individuálně na stanovené pozemky farmy, na nichž jsou vysety plodiny s vysokou potřebou dusíku a s dlouhým vegetačním obdobím, a za podmínek uvedených v člancích 4, 5, 6 a 7.

Článek 4

Každoroční žádost o povolení a závazek

1. Zemědělci, kteří chtějí využívat odchylky, každoročně předkládají příslušným orgánům žádost o její povolení.

2. Spolu s každoroční žádostí uvedenou v odstavci 1 se písemně zavazí k plnění podmínek stanovených v člancích 5, 6 a 7.

3. Příslušné orgány zajistí, aby všechny žádosti o povolení odchylky podléhaly správní kontrole. Pokud kontrola žádostí uvedených v odstavci 1, kterou provádějí příslušné orgány, prokáže nesplnění podmínek uvedených v člancích 5, 6 a 7, je o tom žadatel vyrozuměn a žádost se považuje za zamítnutou.

Článek 5

Úprava statkových hnojiv

1. Úpravou statkových hnojiv se dosahuje přinejmenším účinného odstranění nerozpuštěného pevného celkového dusíku a celkového fosforu v pevné frakci ve výši 80 %, 35 % a 70 %. Účinnost odstranění v pevné frakci se hodnotí na základě hmotnostní bilance.

2. Pevná frakce, která je výsledkem úpravy statkových hnojiv, se dodává schváleným zařízením k recyklaci s cílem omezit zápachy a další emise, zlepšit agronomické a hygienické vlastnosti, usnadnit manipulaci a zvýšit nahrazení dusíku a fosforu. Recyklovaný produkt se nepoužívá na zemědělské půdě ležící v regionu Flandry s výjimkou parků, zahradnických skleníků a soukromých zahrad.

3. Vyčeřená frakce, která je výsledkem úpravy statkových hnojiv, se uskladňuje. Aby bylo možno statková hnojiva považovat za upravená statková hnojiva, musí mít minimální poměr dusíku k fosforu (N/P_2O_5) 3,3 a minimální koncentraci dusíku 3 g na litr.

4. Zemědělci, kteří provádějí úpravu statkových hnojiv, každý rok předkládají příslušným úřadům údaje týkající se množství statkových hnojiv předaných k úpravě, množství a místo určení pevné frakce a upravených statkových hnojiv a jejich obsah dusíku a fosforu.

5. Příslušné orgány zavedou a Komisi předloží metody, jimiž se hodnotí složení upravených statkových hnojiv, rozdíly ve složení a účinnost úpravy u každé farmy, která využívá jednotlivé odchylky.

6. Amoniak a další emise z úpravy statkových hnojiv se zachycují a upravují tak, aby se snížil dopad na životní prostředí a obtěžování.

Článek 6

Používání statkových a jiných hnojiv

1. Množství statkových hnojiv z pásajících se hospodářských zvířat a upravených statkových hnojiv, které je každoročně vpraveno do půdy, včetně množství vpraveného samotnými zvířaty, nepřekročí množství statkových hnojiv uvedené v odstavci 2 za podmínek stanovených v odstavcích 3 až 11.

2. Množství statkových hnojiv z pásajících se hospodářských zvířat a upravených statkových hnojiv nepřekročí 250 kg dusíku na hektar a za rok na pozemcích, na nichž jsou vysety travinné porosty nebo kukuřice, pod kterou se sejí travinné porosty, a 200 kg dusíku na hektar a za rok na pozemcích, na kterých je vyseta ozimá pšenice, po jejíž sklizni následuje osev pokravné meziplodiny, nebo řepa.

3. Celkový přísun dusíku odpovídá nárokům dotyčné plodiny na živiny a zohledňuje i zásobování z půdy a větší dostupnost dusíku ze statkových hnojiv v důsledku úpravy. V žádném případě nepřekročí 350 kg na hektar a za rok na pozemcích, na nichž jsou vysety travinné porosty, 220 kg na hektar a za rok na pozemcích, na nichž je vyseta cukrová řepa, 275 kg na hektar a za rok na pozemcích, na nichž je vyseta ozimá pšenice, po jejíž sklizni následuje osev pokravné meziplodiny, krmná řepa a kukuřice, pod kterou se seje tráva, v posledním případě s výjimkou pozemků s písčitymi půdami, u nichž použití dusíku nepřesáhne 260 kg na hektar a za rok.

4. Pro každou farmu se vede plán hnojení, jenž u zemědělské půdy popisuje cyklické pěstování plodin i plánované použití statkových, dusíkatých a fosfátových hnojiv. Tento plán se na farmě zpřístupní v každém kalendářním roce nejpozději do 15. února.

Plán hnojení obsahuje následující údaje:

- a) počet hospodářských zvířat, popis systému ustájení a uskladnění, včetně dostupných skladovacích kapacit pro statková hnojiva;
- b) výpočet množství dusíku a fosforu ze statkových hnojiv vyprodukovaných na farmě;
- c) popis úpravy statkových hnojiv a očekávané vlastnosti upravených statkových hnojiv;
- d) množství, druh a vlastnosti statkových hnojiv vyvezených mimo farmu nebo na ni;
- e) výpočet množství dusíku a fosforu ze statkových hnojiv, která se mají použít na farmě;
- f) nástin cyklického pěstování plodin a plošnou výměru pozemků s plodinami s vysokou potřebou dusíku a s dlouhým vegetačním obdobím a pozemků s jinými plodinami, včetně situačního náčrtu uvádějícího umístění jednotlivých pozemků;
- g) předpokládanou potřebu dusíku a fosforu u plodin pro každý pozemek;
- h) použití dusíku a fosforu ze statkových hnojiv na každém pozemku;
- i) použití dusíku a fosforu prostřednictvím umělých a jiných hnojiv na každém pozemku.

Tyto plány se aktualizují nejpozději sedm dní po provedení jakékoli změny v zemědělských postupech, aby se zajistil soulad plánů a skutečných zemědělských postupů.

5. Každý zemědělský podnik vypracuje evidenci hnojení. Příslušnému orgánu se evidence předkládá za každý kalendářní rok.

6. Každý zemědělský podnik, který využívá jednotlivé odchylky, souhlasí s případnou kontrolou žádosti uvedené v čl. 4 odst. 1, jakož i plánu a evidence hnojení.

7. Analýza dusíku a fosforu v půdě se na každé farmě provede nejméně jednou za čtyři roky na každém pozemku. Vyžaduje se nejméně jedna analýza na každých 5 hektarů zemědělské půdy.

8. Koncentrace dusičnanů v půdním profilu se měří každý rok na podzim alespoň v 25 % farem, které využívají jednotlivé odchylky. Odběr vzorků a analýza se provádějí na nejméně 5 % pozemků, na nichž jsou vysety plodiny s vysokou potřebou dusíku a s dlouhým vegetačním obdobím, a na nejméně 1 % ostatních pozemků. Na každé 2 hektary zemědělské půdy se vyžadují nejméně tři vzorky představující tři různé vrstvy půdy.

9. Před osemem travou na podzim se nesmí statková hnojiva rozmetávat.

10. Nejméně dvě třetiny množství dusíku ze statkových hnojiv, vyjma dusíku ze statkových hnojiv pocházejících z pásajících se hospodářských zvířat, se použijí každý rok do 15. května.

11. Koeficienty exkrece dusíku a fosforu stanovené v čl. 27 odst. 1 vlámské vyhlášky o statkových hnojivech se použijí od prvního roku platnosti této vyhlášky.

Článek 7

Hospodaření s půdou

Zemědělci, kteří využívají jednotlivé odchylky, provedou následující opatření:

- a) travinné porosty se budou orat na jaře;
- b) na travinných porostech se nevyskytují žádné luštěniny ani jiné plodiny, které vážou atmosférický dusík;
- c) bezprostředně po zaorání trávy následuje osev plodinami s vysokou spotřebou dusíku a hnojivo se nepoužije v roce zaorání trvalého travinného porostu;
- d) pokryvné meziplodiny se vysévají bezprostředně po sklizni ozimé pšenice a nejpozději 10. září;
- e) orba pokryvných meziplodin se neprovádí před 15. únorem, aby se zajistil stálý rostlinný pokryv orné půdy, a tak vznikla náhrada za úniky dusičnanů do podorniční vrstvy půdy na podzim a omezily se úniky v zimě.

Článek 8

Ostatní opatření

1. Tato odchylka se použije, aniž jsou dotčena opatření, která musí vyhovovat jiným právním předpisům Společenství pro oblast životního prostředí.

2. Příslušné orgány zajistí, aby odchylky povolené pro použití upravených statkových hnojiv byly slučitelné s kapacitou schválených zařízení pro zpracování pevné frakce.

Článek 9

Opatření k produkci a přepravě statkových hnojiv

1. Příslušné orgány zajistí, aby byla dodržena omezení počtu hospodářských zvířat, která lze chovat na každé farmě (práva na emise živin) v regionu Flandry, podle ustanovení vyhlášky o statkových hnojivech ze dne 22. prosince 2006.

2. Příslušné orgány zajistí, aby přeprava statkových hnojiv schválenými přepravci zařazenými do kategorií A 2^{ob}, A 5°, A 6°, B a C podle článků 4 a 5 vlámské ministerské vyhlášky ze dne 19. července 2007 ⁽¹⁾ byla zaznamenávána prostřednictvím systémů určování zeměpisné polohy.

3. Příslušné orgány zajistí, aby bylo složení statkových hnojiv, pokud jde o koncentraci dusíku a fosforu, posouzeno před každou přepravou. Vzorky statkových hnojiv jsou analyzovány uznanými laboratorami a výsledky analýz se sdělují příslušným orgánům a zemědělci, který je příjemcem statkových hnojiv.

Článek 10

Monitorování

1. Příslušný orgán vypracuje a každoročně aktualizuje mapy zachycující procentuální podíl farem, počet pozemků, procentuální podíl hospodářských zvířat a procentuální podíl zemědělské půdy, na které se v každé obci vztahuje jednotlivá odchylka. Tyto mapy se každoročně předkládají Komisi, přičemž poprvé se předloží do února 2008.

2. Zřizuje se monitorovací síť pro odběr vzorků z povrchových a mělkých podzemních vod, jež bude využívána pro posouzení vlivu odchylky na jakost vody.

3. Šetření a analýza živin poskytnou údaje o místním využívání půdy, cyklickém pěstování plodin a zemědělských postupech na farmách, které využívají jednotlivé odchylky. Tyto údaje se mohou použít pro modelové výpočty rozsahu vyplavování dusičnanů a úniku fosforu z pozemků, na nichž se podle čl. 6 odst. 2 používá až 200 kg dusíku na hektar a za rok a 250 kg dusíku ze statkových hnojiv pocházejících z pásajících se hospodářských zvířat a z upravených hnojiv na hektar a za rok.

⁽¹⁾ Belgisch Staatsblad, 31.8.2007, s. 45564.

4. Zřizují se monitorovací místa, k nimž přísluší nejméně 150 farem, za účelem poskytování údajů o koncentraci dusíku a fosforu v půdní vodě, o minerálním dusíku v půdním profilu a odpovídajícím úniku dusíku a fosforu kořenovou zónou do podzemních vod a rovněž o vyplavování dusíku a fosforu z povrchových a podpovrchových vrstev půdy v podmínkách s odchylkou i bez odchylky. Monitorovací místa jsou reprezentativní pro každý typ půdy (jílovité, hlinité, písčité a písčitosprašové půdy), postupy hnojení a plodiny. Skladba monitorovací sítě se během období použitelnosti tohoto rozhodnutí nemění.

5. Posílené monitorování se provádí v zemědělských povodích na písčitých půdách.

Článek 11

Kontroly

1. Příslušné orgány provedou správní kontroly na všech farmách, které využívají jednotlivé odchylky, aby posoudily, zda je dodržováno maximální množství dusíku ze statkových hnojiv na hektar a za rok, jakož i maximální úroveň dusíkatých a fosfátových hnojiv, podmínky pro využívání půdy a pro úpravu a přepravu statkových hnojiv.

2. Příslušné orgány zajistí kontrolu výsledků analýzy, pokud jde o koncentraci dusičnanů v půdním profilu na podzim. Pokud z kontrol vyplývá, že na konkrétním pozemku je překročena mezní hodnota 90 kg dusíku na hektar nebo nižší hodnoty stanovené vlámskou vládou podle čl. 14 odst. 1 vlámské vyhlášky o statkových hnojivech ze dne 22. prosince 2006, daný zemědělec je vyzooměn a pozemek je v následujícím roce vyloučen z odchylky.

3. Na základě posouzení rizik a výsledků správních kontrol uvedených v odstavci 1 příslušné orgány zajistí kontroly na místě nejméně 1 % přeprav. Kontroly zahrnují přinejmenším ověření, zda byly splněny povinnosti ohledně akreditace, posouzení doprovodných dokladů, ověření původu statkových hnojiv, místa určení a odběru vzorků přepravovaných statkových hnojiv. Odběr vzorků lze případně provádět automatickými vzorkovači statkových hnojiv během nakládky. Vzorky statkových hnojiv jsou analyzovány laboratořemi uznanými příslušnými orgány a výsledky analýzy se sdělují zemědělcům, který je dodavatelem, a zemědělcům, který je příjemcem.

4. Na základě analýzy rizik, výsledků kontrol z předchozích let a výsledků všeobecných namátkových kontrol uplatňování právních předpisů provádějících směrnici 91/676/EHS se vypracuje program inspekcí v terénu. Inspekce v terénu se provádějí nejméně u 5 % farem využívajících jednotlivé odchylky s ohledem na podmínky stanovené v člancích 5, 6 a 7.

Článek 12

Podávání zpráv

1. Příslušný orgán předloží každoročně Komisi výsledky monitorování spolu se zprávou o vývoji jakosti vody, o hodnocení reziduí dusičnanů v půdním profilu na podzim pro různé plodiny na farmách využívajících odchylky a o postupech hodnocení. Doloží, jak prostřednictvím kontrol na úrovni farem a pozemků probíhá hodnocení uplatňovaných podmínek týkajících se odchylky, a zahrne informace o nevyhovujících farmách na základě výsledků správních inspekcí a inspekci prováděných v terénu.

2. Zpráva rovněž zahrne informace o úpravě statkových hnojiv, včetně dalšího zpracování a využití pevných frakcí, a poskytne podrobné údaje o charakteristice systémů úpravy, jejich účinnosti a složení upravených statkových hnojiv.

3. Kromě údajů uvedených v odstavci 1 a 2 zpráva rovněž zahrnuje údaje týkající se hnojení na všech farmách, které využívají jednotlivé odchylky, trendů v produkci statkových hnojiv v regionu Flandry, pokud jde o dusík a fosfor, výsledky správních kontrol a kontrol v terénu ohledně bilancí živin na úrovni farem pro výpočet koeficientů exkrece u prasat a drůbeže.

4. První zpráva bude předána do prosince 2008 a v následujících letech každoročně do července.

5. K takto dosaženým výsledkům Komise přihlédne v případě nové žádosti o povolení odchylky.

Článek 13

Použití

Toto rozhodnutí se použije v souvislosti s akčním programem na období let 2007 až 2010 pro region Flandry (vyhláška o statkových hnojivech ze dne 22. prosince 2006) a jeho použitelnost končí dnem 31. prosince 2010.

Článek 14

Toto rozhodnutí je určeno Belgickému království.

V Bruselu dne 21. prosince 2007.

Za Komisi
Stavros DIMAS
člen Komise
